

ESITYS

2 Piraattipuolueen kevätkokoukselle

4

Piraattipuolueen ohjelman muuttaminen

6

8 Piraattipuolueen hallitus on 8.6.2013 pidetyssä kokouksessa päättänyt esittää puolueen kevätkokoukselle, että:

- 10 • nykyinen puolueohjelma kumotaan
- 12 • hyväksytään puolueelle seuraavat uudet ohjelmat:
 - 14 • Periaateohjelma
 - 14 • Yksilönvapausohjelma
 - 16 • Tietoyhteiskuntaohjelma
 - 16 • Talous-, kunta- ja perusturvaohjelma
 - 18 • Eurooppa-ohjelma.

18

Tausta

20

22 Piraattipuolue ei saanut kunnallisvaaleissa valtuustopaikkoja, minkä vuoksi puolueen aktiivien piirissä oli paljon keskustelua tulevaisuuden suunnasta. Kartoittaakseen puolueen jäsenten, kannattajien ja tukijoiden näkemyksiä puolueen toivotusta suunnasta, hallitus järjesti verkossa palautekyselyn.

24

26 Maaliskuussa pidetyssä palautekyselyssä, johon vastasi yhteensä noin 500 puolueen jäsentä ja kannattajaa, kaksi kolmesta kyselyyn vastanneista kannatti ainakin jonkinasteista ohjelman laajentamista. Tämän jälkeen pidettiin puolueen ja piiriyhdistysten hallitusten suunnittelutapaaminen, jossa kaikki osallistujat kannattivat tai hyväksyivät ajatuksen, että puolueohjelmaa tulee laajentaa jonkin verran. Kyselyssä ja suunnittelutapaamisessa jäi selkeästi vähemmistöksi mielipide, että puolueen tulisi laajentua "yleispuolueeksi" eli ottaa kantaa kaikkiin asioihin. Palautekyselyn ja suunnittelutapaamisen pohjalta puoluehallitus päätti, että puolueen kevätkokouksen käsiteltäväksi laaditaan esitys puolueen ohjelman laajentamiseksi.

34 Valmistelutyössä kehittyi malli, jossa nykyinen puolueohjelma kumottaisiin ja sen tilalle tulisi puolueen keskeisimmät periaatteet esittelevä periaateohjelma sekä muutama tiettyjä politiikan osa-alueita käsittelevä erillinen alaohjelma. Alaohjelmat valikoituivat sen mukaan, mitä aloja kyselyn vastaajat pitivät tärkeinä. Nykyinen puolueohjelma sisällytettäisiin lähes sellaisenaan uusiin alaohjelmiin. Esitys laadittiin tältä pohjalta ja hyväksyttiin hallituksessa 8.6. kevätkokoukselle esitettäväksi.

40 Taustaa ja lyhyt yhteenveto muutoksista:

42 <http://blogi.piraattipuolue.fi/2013/04/13/puolueohjelman-laaientaminen/>

44 Esityksen lukuohje:

46 Musta teksti = Nykyisessä puolueohjelmassa oleva teksti

Vihreä teksti = Uusi teksti

48 [Punainen teksti hakasuluissa] = Nykyisessä puolueohjelmassa vastaavassa kohdassa oleva teksti, jota esitetään poistettavaksi kokonaan

50

Piraattipuolueen periaateohjelma (esitys)

52

Piraattipuolue on tietoyhteiskuntapuolue, joka puolustaa avoimuutta, sananvapautta, yksityisyyden suojaa ja oikeudenmukaista demokraattista yhteiskuntaa. Piraattipuolue haluaa edistää innovaatiota ja kulttuuria parantamalla tiedon vapaata liikkuvuutta. Piraattipuolue haluaa antaa ihmisille täyden vastuun ja valinnanvapauden tekemisistään, kun ne eivät loukkaa muiden oikeuksia.

58

Piraattipuolue vaatii päätöksenteon avoimuutta aina valmistelusta alkaen. Salaiset sopimukset eivät voi kuulua demokraattisen valtion toimintaperiaatteisiin. Oikeusturvan takaamiseksi lakien ja asetusten tulisi olla riittävän suppeita ja selkeitä, siten että kansalainen voi kohtuullisella vaivalla perehtyä itseään tai tiettyä asiaa koskevaan lainsäädäntöön.

62

Piraattipuolue ajaa järkevää tietoyhteiskuntapolitiikkaa, johon kuuluvat muun muassa nykyistä helppokäyttöisemmät ja veronmaksajille edullisemmat sähköiset palvelut, ja jossa julkisin varoin tuotettu tieto on kaikkien vapaasti käytettävissä.

66

Piraattipuolue kannattaa maltillista talouspolitiikkaa, jossa nykyjärjestelmää korjataan asteittain muun muassa sosiaaliturvajärjestelmän ja verotuksen epäkohtia korjaamalla. Puolue ei aja minkään yksittäisen eturyhmän asiaa, vaan tavoitteena on koko yhteiskunnan etu.

70

Piraattipuolueet ovat kansainvälinen liike, joka toimii poliittisesti ja mielipidevaikuttajana kaikissa agendansa kannalta merkittävissä päätöksentekokoelimityksissä.

74

Puolue- ja vaaliohjelmien ulkopuolisissa asioissa Piraattipuolueen listoilta valitut luottamushenkilöt voivat toimia omantuntonsa mukaisesti.

76

78

80

82

84

86

88

90

92

94

96

98

100

102 **Yksilönvapausohjelma (esitys)**

104 **Sisällys:**

- 106 1. Yksilönvapaudet lähtökohtana
2. Sananvapaus, verkkoneutraliteetti ja yksityisyys
108 3. Vapauksien lisääminen
4. Yhdenvertaisuus
110 5. Oikeusturva

112 **1. Yksilönvapaudet lähtökohtana**

114 Lain on taattava ihmisille mahdollisimman kattavat yksilönvapaudet, jotka mahdollistavat sellaisen
toiminnan, joka ei loukkaa muiden vapauksia. Yksilönvapauksia tulee rajoittaa ainoastaan sen ollessa
116 välttämätöntä toisten vapauksien ja oikeuksien suojaamiseksi. Teon kieltämisen perusteeksi ei riitä se,
ettei joku pidä siitä. Yksilönvapauksiin kuuluu itsemääräämisoikeus silloinkin, kun se on haitaksi
118 henkilön omalle terveydelle.

120 **2. Sananvapaus, verkkoneutraliteetti ja yksityisyys**

122 **Sananvapaus**

124 Sananvapauden kunnioitus Suomessa ja Euroopassa ei ole vakaalla pohjalla. Tällä hetkellä kiinnitetään
enemmän huomiota siihen, kuinka sananvapautta voitaisiin rajoittaa kuin siihen, miten se
126 turvattaisiin. Piraattipuolue vastustaa voimakkaasti kaikkia pyrkimyksiä rajoittaa sananvapautta.
Myös voimakas lähdesuoja on olennainen osa sananvapauden toteutumista.

128 Jokaisella tulee olla oikeus esiintyä nimettömästi, nimimerkillä, tai omalla nimellä suojatakseen omaa
130 yksityisyyttään ja ilmaisunvapauttaan. Yksittäiset palvelut voivat rajoittaa näitä oikeuksia, mutta se ei
kuulu valtion tehtäviin, eikä valtio saa edellyttää käyttäjien henkilötietojen rekisteröintiä.

132 Internetistä on tullut sananvapauden soveltamisen merkittävin työkalu, joten kenenkään Internet-
134 yhteyttä ei pidä katkaista ilman oikeuden päätöstä eikä silloinkaan kevein perustein. Valtion
harjoittama Internetin sensurointi on lopetettava.

136 Sananvapaus tarkoittaa yksilön oikeutta vapaasti ilmaista itseään ilman pelkoa seuraamuksista.
138 Sananvapaudessa ei ole kysymys siitä, millaiselle viestinnälle on tarvetta tai millainen viestintä on
hyödyllistä, vaan se kattaa kaiken viestinnän niin viestijän kuin viestin vastaanottajan näkökulmasta.
140 Myös herkistä yhteiskunnallisista kysymyksistä tulee voida esittää kärjekkäitä mielipiteitä sekä
yksityisesti että julkisesti ilman pelkoa rangaistuksi tulemisesta.

142 Sisällön suhteen ainoat sensuurin tai rangaistuksen oikeuttavat perusteet ovat kunnianloukkaus, kun
144 sen voidaan perustellusti katsoa aiheuttavan kohtuutonta haittaa yksityishenkilölle, petos, uhkaus,
vaaralliseen rikokseen yllyttäminen sekä konkreettinen kansanryhmää vastaan kiihottaminen muuten
146 kuin panetteluna tai solvauksena.

148 Valtion ei tule puuttua sananvapauteen esimerkiksi sukupuolisiveellisuuden, uskonnollisten käsitysten,
ulkopoliittisten tai etnisten suhteiden, tieteellisen tai muun akateemisen konsensuksen, esteettisyyden
150 tai kansallisen identiteetin perusteella.

152 Elokuviin ja videopelien ikärajojen asettamisen on oltava täysin vapaaehtoista.

Verkkoneutraliteetti

154 Yhteyden tarjoajien ei pidä rajoittaa verkon käyttöä mielivaltaisesti, eikä palvelun tarjoajaa pidä
156 asettaa vastuuseen palvelun käyttäjän tekemisistä. **Linkittämistä pitää kohdella neutraalina aineistoon**
158 **viittaamisena. Linkittäjää ei pidä asettaa vastuuseen linkin sisältämästä aineistosta eikä syyttää sen**
levittämisestä.

160 Yksityisyys

162 Sähköisen viestinnän käyttö yksityiselämän, liiketalouden ja valtionhallinnon aloilla on lisääntynyt
huimasti, ja Suomen yhteiskuntajärjestys ja kansallinen turvallisuus ovat entistä riippuvaisempia juuri
164 sähköisen viestinnän suojasta.

166 Viestintäsalaisuuden tason eli viestinnän luottamuksellisuuden, yksityisyyden ja nimettömyyden
takeiden tulee olla samoja sähköisessä ja muussa viestinnässä. Oikeus yksityisyyteen on perustuslaissa
168 turvattu kansanvallan tärkeä kulmakivi, johon nojaavat kaikki tärkeinä pitämämme vapaudet.
Yksityisyyden loukkaukset merkitsevät tunkeutumista ihmisyyden ydinalueille: ajatuksiin,
170 mielipiteisiin, vakaumuksiin, ihmissuhteisiin ja elintapoihin.

172 Piraattipuolue vastustaa yleisiä biotunnisterekistereitä, kuten passinhaltijoiden sormenjälkirekisteriä.
Kansalaisten säännönmukainen, laajamittainen valvonta johtaa vääjäämättä väärinkäyttöihin, eikä
174 sille ole perusteita vapaassa yhteiskunnassa.

176 Tekniikan kehitys on muuttanut tapaamme kommunikoida, mutta se ei ole vähentänyt yksityisyyden
merkitystä. Pienimpienkin yksityisyydensuojaan tehtyjen rajoitusten on oltava erittäin hyvin
178 perusteltuja. Jokaisella on oikeus saada tietää mihin häntä koskevia tietoja käytetään.

180 **Viestintäsalaisuuden piiriin kuuluvien tietojen väärinkäyttö on erityisesti otettava esille EU:n ja**
Yhdysvaltain välisissä kauppaneuvotteluissa. EU:n tulee puolustaa viestintäsalaisuuden korkeaa tasoa.

3. Vapauksien lisääminen

Periaatteet

186 **Valtion keskeisimpiä tehtäviä on turvata kansalaistensa vapaus: sen täytyy sekä suojella yksilöitä**
188 **vapauden loukkauksilta että ylläpitää sellaisia olosuhteita, joissa tärkeiden vapaiden valintojen**
tekeminen on sekä mahdollista että mielekästä.

190 **Ihmisellä tulee olla oikeus tehdä mahdollisimman laajaasti vapaita valintoja, kunhan nämä eivät**
192 **vahingoita muita. Vain sellaista toimintaa tulee rajoittaa, joka itsessään rajoittaa muiden oikeuksia tai**
194 **joka vaarantaa oikeusvaltion toimintaa. Valtion ei tule tehdä elintapoja koskevia päätöksiä yksilöiden**
puolesta.

Huumeet ja päihteet

198 **Huumausaineiden käyttö ja välitys koskettaa Suomessa päivittäin tuhansia ihmisiä suoraan ja**
välillisesti. Sosiaali- ja terveystalot, sekä huumausaineiden kaupan ja niihin liittyvän rikollisuuden
200 **torjunta maksavat yhteiskunnallemme huomattavasti puhumattakaan syrjäytymisen ja työttömyyden**
kustannuksista.

204 Nykyinen tapa ratkaista tätä vakavaa huumausaineongelmaa ei toimi, vaan pikemminkin lisää
huumeista johtuvaa rikollisuutta ja syrjäytymistä. Vastuullinen päihdepolitiikka kumpuaa
206 yksilönvapauksista ja pyrkii samalla vähentämään yhteisiä haittoja. Huumeiden ja päihteiden suhteen
Piraattipuolue vastustaa kieltolakeja ja kannattaa sen sijaan vahvojen huumausaineiden
208 dekriminialisointia.

210 Käyttäjiä ei tule kohdella rikollisina, kun nämä eivät aiheuta häiriötä ympäristölleen. Sen sijaan
huumeongelmallisille tulee tarjota aktiivisesti apua. Päihteiden käyttöä tulisi katsoa lääketieteellis-
212 sosiaalisesta näkökulmasta rikosoikeudellisen näkökulman sijaan. Päihdehoidon ja kuntoutuksen tulee
olla vapaaehtoista ja kaikkien saatavilla.

214

Laaaja alkoholin ongelmakäyttö aiheuttaa suurta taakkaa sosiaali- ja terveydenhuollolle.

216 Alkoholiongelmaa on pyritty ohjaamaan erilaisin kohdennetuin rajoituksin sekä verotuksella.
Päihteiden erityinen verotus on perusteltua sikäli kuin tarkoitus on kattaa päihteiden käytöstä
218 yhteiskunnalle suoraan koituvia kuluja.

220 Korkea alkoholivero ei ainakaan merkittävästi helpota ongelmaa. Se kannustaa veronkiertoon sekä
aiheuttaa sosiaalisia ongelmia, kun ongelmakäyttäjien tapauksessa yhä suurempi osa talouden tuloista
222 ohjautuu päihteisiin.

224 Vastuullista päihdekulttuuria edistetään parhaiten vapaamman lainsäädännön kautta. Tiukat
rajoitukset saavat kansalaiset ajattelemaan alkoholia ensisijaisesti humalahakuisesti. Siksi erityisesti
226 mietojen alkoholijuomien verotusta tulee keventää sekä myyntirajoituksia purkaa.

228 Tupakkatuotteiden oleelliset ongelmat ovat passiivisen käytön terveyshaitat sekä voimakas riippuvuus.
Passiivisen tupakoinnin haittoja on suitsittu saattamalla ravintolat savuttomiksi ja esimerkiksi
230 puuttamalla parveketupakointiin. Molemmat ovat hyväksyttäviä toimia, mutta sisältävät ongelmia.
Passiivista tupakointia voisi vähentää voimakkaasti poistamalla sähkötupakan liittyvät kiellot.
232 Sähkötupakkaa ja siihen tarvittavia nikotiinituotteita tulee saada myydä ja mainostaa kuten mitä
tahansa muuta tuotetta. Sähkötupakan käyttöä ei saa kieltää julkisissa ja julkisluonteisissa tiloissa.

234

Rahapelit

236

Internet mahdollistaa rahapelaamisen valtiollisten rajoitteiden ohitse. Rahapelimonopolia ei tule
238 suojella kieltämällä nettipelejä ja pyrkimällä esimerkiksi suodattaa niitä. Rahapelimonopoli tulee
pikemminkin purkaa ja sallia vapaa kilpailu alalla.

240

Asevelvollisuus

242

Asevelvollisuus on yhtä sukupuolta syrjivää pakkotyötä. Järjestelyllä on ollut historialliset perusteet,
244 mutta nykyaikaisessa yhteiskunnassa ei voida sallia tällaista vapaudenriistoa.

246 Puolustusvoimien tulee perustua tasa-arvoon, ja siksi kutsuntojen tulee kattaa koko ikäryhmä
sukupuolesta tai uskonnosta riippumatta. Itse palveluksen on kuitenkin oltava vapaaehtoinen, ja siksi
248 kutsuntatilaisuuden lopussa jokainen voi itse päättää, haluaako osallistua palvelukseen vaiko ei.

250 Armeijan käyminen opettaa hyödyllisiä taitoja ja antaa tärkeitä valmiuksia työelämään ja elämään
ylipäänsä. Näiden etujen sekä yleisesti korkean maanpuolustusinnon vuoksi moni haluaisi jatkossakin
252 suorittaa asepalveluksen vapaaehtoisesti. Asepalveluksen tarjoamat kurssit tulee tuoda selkeämmin
esille sekä nähdä koko asia rakenteellisesti osana koulutusjärjestelmää.

254

Rahankeräys

256

Yksilön perusoikeuksiin tulisi kuulua oikeus kerätä rahaa erilaisiin tarkoituksiin, oli sitten kyse
258 joukkorahoituksesta, yleishyödyllisen toiminnan tukemisesta taikka kerjäämisestä. Rahankeräyslakia
tulee uudistaa radikaalisti. Lähtökohtaisesti kerääminen olisi aina sallittua ja siihen puututtaisiin
260 ainoastaan mikäli on syytä epäillä petosta, veronkiertoa, tai muuta rikollista toimintaa. Lain tulisi
kuitenkin velvoittaa ilmoittamaan muun muassa keräyksen laajuudesta, tavoitteista sekä keräystavasta
262 silloin kun toiminnan odotetaan olevan riittävän laajaa. Tällöin vaadittaisiin myös tarkka kirjanpito.

264 Hyvä kuolema

266 Yksilöllä tulee olla oikeus avustettuun kuolemaan sellaisissa tilanteissa, joissa terveydentila estää
mielekkään elämän elämisen ja parantuminen on epätodennäköistä. Päätöksen on oltava selkeästi
268 yksilön oma, ja sitä tulee tukea lääkärinlausunto terveydentilasta. Erityisesti kohtuuttomat kivut ja
vaivat oikeuttaisivat avustetun kuoleman saamisen. Prosessista aiheutuvien kulujen ei tule estää
270 myöskään vähävaraisia saamasta halutessaan kuolinapua.

272 Seksuaalipalvelut

274 Kehollinen itsemääräämisoikeus kattaa seksuaalisuuden harjoittamisen vapaasti silloinkin kun on kyse
maksullisten palveluiden myymisestä tai ostamisesta. Seksityöntekijöiden tilanne ainoastaan heikkenee,
276 kun lainsäädäntö tekee toiminnasta laitonta mistä tahansa näkökulmasta.

278 4. Yhdenvertaisuus

280 Yhdenvertaisuus lain edessä

282 Yhteiskunnan tulee kohdella kaikkia kansalaisia ja mahdollisuuksien mukaan kaikkia asukkaita
yhdenvertaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että lainsäädäntö ei erottele ihmisiä mielivaltaisin perustein.
284 Lainsäädännön tehtäviin ei kuulu eriarvoistaa kansalaisia, vaan kaikkien tulee olla yhdenvertaisia lain
edessä. Tällä hetkellä näin ei ole, vaan ihmisiä eriarvoistetaan perustuen ryhmiin, joihin hänet katsotaan
286 kuuluvaksi. Näitä ryhmiä ovat esimerkiksi sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen ja vakaumus.
Kansalaisten yhdenvertaisuus voidaan toteuttaa mielekkäästi poistamalla ihmisten lainsäädännöllinen
288 jaottelu.

290 Valtion keskeisiä tehtäviä on varmistaa, että jokainen yksilö voi osallistua päätöksentekoon
tasavertaisesta asemasta. Tämä tarkoittaa käytännössä tehokasta ja tasapuolista peruskoulutusta,
292 julkista tiedotusta, kohtuullista perusturvaa ja niin edelleen.

294 Vähemmistö- ja sukupuolikiintiöt eivät ole perusteltu keino viedä yhteiskuntaa tasa-arvoisemmaksi,
vaan usein ne pikemminkin institutionalisoivat syrjiviä asenteita ja estävät tasa-arvon toteutumisen.
296 Vähemmistöjen työllistymistä eri aloilla pitää tukea muilla tavoin.

298 Seksuaalisuus ja avioliitto

300 Seksuaalinen identiteetti on ollut kautta historian oleellinen syrjintää ja ennakkoluuloja nostattava
tekijä. Kulttuurilliset ennakkoluulot ja lainsäädännöllinen eriarvoisuus kulkevat käsi kädessä.

302

Sukupuolisidonnainen avioliittolaki ja siihen liittyvät oikeudet saattavat seksuaalivähemmistöjä
304 eriarvoiseen asemaan muuhun väestöön nähden. Avioliittolain muuttaminen sukupuolineutraaliksi

306 ratkaisisi tämän ongelman. Vielä parempi ja kattavampi ratkaisu olisi käsitellä kaikkia rekisteröityjä
308 parisuhteita yhdenvertaisina "rekisteröityinä suhteina" laissa.

310 Historiallisesti ja uskonnollisesti väritynyt avioliittokäsitys voitaisiin jättää lainsäädännön ulkopuolelle
312 yhdistyksille ja kirkollisille instituutioille. Tämä mahdollistaisi myös lukumäärällisesti poikkeavat
314 rekisteröidyt suhteet.

312 **Sukupuoli**

314 Nykymaailmassa ei ole kohtuullisia perusteita ylläpitää ja vahvistaa tiukkoja yhteiskunnallisia
316 sukupuolikategorioita. Ideaalitilanteessa yksilön sukupuolta ei tarvitsisi valtion edes tietää, kuten ei
318 seksuaalisuuttakaan. Transsukupuolisten oikeuksia tulee kunnioittaa. Sukupuolen vaihtamiseen ei tule
320 liittyä esimerkiksi kohdun poistamista tai sterilointia ilman, että asianomainen oma-aloitteisesti
322 sellaista pyytää.

320 **Katsomus**

322 Suomessa uskonnolliset ennakkoluulot ovat yhä merkittävä ongelma, joka vaikuttaa eri väestöryhmien
324 arkeen. Valtion on kunnioitettava uskonnollisia oikeuksia ja pyrittävä
326 mahdollistamaan oikeus täyspainoiseen uskonnon harjoittamiseen, kun tämä ei suoranaisesti loukkaa
328 muiden vapauksia.

328 Vanhemmillä on luonnollisesti suuri rooli lapsen maailmankatsomuksen muodostumisessa. Tätä rooli ei
330 tule aiheetta korostaa siten, että lasta kohdellaan vanhempiensa uskonnon mukaan eri tavalla kuin
332 muita. Esimerkiksi koulussa oppisisältöjen tulisi tästä syystä olla yhtenevät uskonnollisesta taustasta
334 riippumatta.

332 **Etnisyys**

334 Yhteiskunnallinen ennakkoluulo toimii tavallisesti itseään ruokkivana kiertokulkuna. Kierteeseen ei
336 kuitenkaan tule puuttua sananvapautta loukkaamalla vaan luomalla sellaisia rakenteita ja ohjelmia
338 jotka auttavat väestöryhmiä ymmärtämään toisiaan ja pääsemään eroon haitallisista
340 ennakkoluuloista.

340 Tärkeimpiä keinoja auttaa maahanmuuttajia pääsemään yhdenvertaiseen asemaan muun muassa
342 työmarkkinoilla on tehokas suomen kielen opetus. Riittäviä määrärahoja tulee osoittaa sellaisiin
344 ohjelmiin, jotka kannustavat maahanmuuttajia poliittiseen aktiivisuuteen ja tiedottavat
346 yhteiskunnallisesta vaikuttamisesta. Myös maahanmuuttajien työllistämishankkeet ovat yhteiskunnalle
348 kannattavia.

346 **5. Oikeusturva**

348 Yksilön oikeusturvan on toteuduttava mahdollisimman hyvin hänen taloudellisesta tilanteestaan
350 riippumatta. Kaikkien on saatava oikeudenmukainen oikeudenkäynti, rikosasiassa tuomitulla on oltava
352 valitusoikeus, hyvän hallinnon takeet on turvattava ja viranomaisten on aina noudatettava lakia.

352 Jokaisella, jota vastaan viranomaiset ovat toimineet lainvastaisesti, on oltava oikeus kohtuulliseen
354 korvaukseen ilman raskasta oikeudenkäyntiä. Lisäksi viranomaisten sisäisiä laillisuusvalvonnan
356 käytäntöjä esimerkiksi salaisten pakkokeinojen suhteen on parannettava lisäämällä edellytyksiä
riippumattomaan valvontaan. Tällä hetkellä organisaatiot valvovat usein itse itseään.

Monissa erikoisosaamista vaatineissa oikeudenkäynneissä puutteellinen teknisten asioiden ymmärrys on johtanut epäoikeudenmukaisiin ja epäjohdonmukaisiin tuomioihin. On kehitettävä oikeuslaitoksen kykyä reagoida erikoisosaamista tai teknistä ymmärrystä vaativiin oikeustapauksiin.

360

362

364

366

368

370

372

374

376

378

380

382

384

386

388

390

392

394

396

398

400

402

404

406

408

Tietoyhteiskuntaohjelma (esitys)

410 **Sisällys:**

- 412 1. Tekijänoikeudet ja patentit
2. Avoin hallinto ja demokratian kehittäminen
414 3. Ohjelmistohankkeet
4. Tieto ja tutkimus
416 5. Opetus tietoyhteiskunnassa
6. Kesäajan poistaminen

418

1. Tekijänoikeudet ja patentit

420

Tekijänoikeudet

422

Aineettomiin hyödykkeisiin kohdistetaan kohtuuttomia keinotekoisia rajoituksia oletettujen taloudellisten etujen suojelemiseksi kuluttajansuojan, kansalaisoikeuksien ja yhteiskunnan voimavarojen kustannuksella. Tekijänoikeuslain tulisi kannustaa uuden kulttuurin luomiseen, eikä hankaloittaa sen syntyä.

428 Kulttuuri syntyy vuorovaikutuksesta ihmisten välillä. On järjetöntä väittää kulttuurin jakamisen olevan sille haitallista. Kulttuurin arvo kasvaa jaettaessa, jolloin kasvavat myös tekijän mahdollisuudet ansaita kulttuuria tuottamalla. Epäkaupallista tiedostonjakamista ei pidä rajoittaa, eikä siitä pidä rangaista, vaan siihen on ennemminkin syytä kannustaa.

432

Tekijänoikeusloukkauksista määrättävien korvausten on oltava kohtuullisia kaikkien asianosaisten ja asiakokonaisuuden kannalta. Piraattipuolue ei kannata laajakaistaveroa ja haluaa lakkauttaa nykymallin mukaiset perusteettomat hyvitysmaksut. Tekniset suojakeinot ja sopimusehdot eivät saa haitata kuluttajansuojan toteutumista.

438 Yksikään elokuvastudio tai levy-yhtiö ei perusta sijoituspäätöksiään toiveelle voitosta yli sadan vuoden kuluttua tulevaisuudessa. Koska aineettomien hyödykkeiden tuotto tulee suurelta osin jo pian julkaisun jälkeen, kaupallisen kopioinnin ja käytön tekijänoikeussuojaa on lyhennettävä enintään kymmeneen vuoteen teoksen julkaisusta. Kaiken teosten epäkaupallisen kopioinnin, levittämisen ja muun käytön on oltava vapaata teoksen julkaisuhetkestä lähtien. Piraattipuolue uskoo tiedon ja kulttuurin mahdollisimman laajan leviämisen edistävän ihmiskunnan henkistä ja materiaalista hyvinvointia.

444

Tekijänoikeudelliset lisensointikäytännöt on yhtenäistettävä siten, että verkkopalveluita tarjoavat yritykset saavat käyttöoikeuden palvelussa käytettäviin teoksiin ja tallenteisiin yhdellä sopimuksella koko ETA-alueella tai peräti maailmanlaajuisesti, eikä palveluissa tarvita nykyisenkaltaisia maarajoituksia. Nykyinen järjestelmä on alalle pyrkiville yrityksille kohtuuttoman raskas jo sopimusneuvotteluiden vuoksi ja siksi, että eri maiden eri tekijänoikeusjärjestöt vaativat toisistaan poikkeavia käyttäjämäärien ja käyttökertojen raportointeja.

452 Tekijänoikeuksien uudistamisessa on edettävä seuraavasti:

- 454 • Ensimmäisenä on poistettava rikosoikeudelliset rangaistukset ja ylisuuret vahingonkorvaukset teosten luvattomasta epäkaupallisesta käytöstä. Lisäksi on kumottava säännökset, jotka tällä hetkellä mahdollistavat verkkopalvelujen sensuroimisen epäillyn tekijänoikeuksien loukkaamisen perusteella. Nämä muutokset voidaan tehdä EU-säännösten ja kansainvälisten sopimusten puitteissa.

- 460 • Toiseksi on siirryttävä nykyistä laajemmin joukkolisensointiin kaikissa teoslajeissa. Tämä
462 tarkoittaa, että kaikille annetaan lähtökohtainen oikeus hyödyntää kaupallisesti mitä tahansa
464 teoksia edellyttäen, että hyödyntäjä maksaa käytöstä yleisen korvausjärjestelmän mukaisen
466 korvauksen. Samalla on helpotettava ns. orpoteosten käyttöä. Tekijälle jäisi edelleen kielto-oikeus
468 erikseen kieltää teoksensa käyttö korvausjärjestelmän piirissä.
- 466 • Joukkolisensoinnista on jo suunnitteilla lainsäädäntöä, jossa mediayrityksille annettaisiin
468 mahdollisuus ilman monimutkaisia lupajärjestelyjä uudelleenjulkaista arkistotyyppisissä
470 palveluissa noin 15 vuotta vanhempia teoksia. Piraattipuolue tukee tämäntyyppistä
472 lainsäädäntöä.
- 470 • Muut muutokset, kuten suoja-ajan olennainen lyhentäminen, edellyttävät maailmanlaajuista
472 tekijänoikeussopimusten muuttamista. Tämä on joka tapauksessa vähintään vuosikymmenten
474 työ.

474 Patentit

476 Nykyiselle patenttijärjestelmälle ei ole perusteita nyky-yhteiskunnassa, joten se tulee lakkauttaa.
Patentit eivät enää juurikaan suojaa yksittäisen keksijän luomusta tai toimeentuloa, vaan niitä
478 käytetään ennemminkin pienyritysten toiminnan tukahduttamiseen ja kehityksen estämiseen. Turhan
patentin myöntäminen vaikeuttaa muiden kehitystyötä ja heikentää kilpailua.

480 Lääkepatentit tappavat kehitysmaissa päivittäin lisensoinnin kalleuden vuoksi. Ihmisten terveyttä ja
482 elintasoja parantavat keksinnöt lääkkeiden kehittämisessä uhkaavat patenttien vuoksi jäädä
hyödyntämättä. Piraattipuolueilla on järvevä ja rakentava vaihtoehto lääkepatenteille, joka, paitsi
484 ratkaisisi lääkepatenttien ongelmat, myös antaisi enemmän rahaa lääketutkimukseen leikaten julkisen
sektorin lääkekustannukset puoleen. Haluamme keskustella tästä Euroopan tasolla. Myöskään
486 geenipatentteja ei tulevaisuudessakaan tule tunnustaa.

488 Piraattipuolueen ajaman uudistetun tekijänoikeusjärjestelmän ohjelmistokehittäjille tarjoama suoja on
riittävä. Ohjelmistopatentit ajavat ainoastaan patenttilakimiesten ja suuryritysten etua.

490 2. Avoin hallinto ja demokratian kehittäminen

492 Hallinnon avoimuus

494 Hyvän hallinnon perustana ovat avoimuus, tasapuolisuus ja riippumattomuus. Valtiot keräävät
496 kansalaisista yhä enemmän tietoa, mutta toimivat samaan aikaan itse usein suljettujen ovien takana.
Suljetut ovet on avattava ja kansalaisten sekä kansalaisjärjestöjen mielipiteitä on kuultava entistä
498 paremmin jo lain valmisteluvaiheessa. Tietotekniikka tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet laskea
kynnystä osallistua päätöksentekoon.

500 Valtioiden ja Euroopan Unionin on toimittava nykyistä avoimemmin ja demokraattisemmin. Puolue- ja
502 vaalirahoituksen avoimuus on taattava. Piraattipuolue toimii edelläkävijänä rahoituksensa, hallintonsa
ja toimintansa avoimuudessa.

504 Kansalaisen oikeusturvan kannalta hallinnon avoimuus ja julkisen tiedon saatavuus on erittäin tärkeää.
506 Julkisen sektorin on osakeyhtiön omistajana pyrittävä toteuttamaan yrityksessä julkisen sektorin
käytäntöjä, erityisesti painottaen toiminnan avoimuutta. Asia korostuu myös tilanteissa, joissa
508 yksityinen yritys saa käyttöönsä julkista tukea.

510 **Byrokratian vähentäminen**

512 Tarpeetonta byrokratiaa on vähennettävä. Liian monimutkainen byrokratian rattaisto vaikeuttaa järjestelmän ymmärtämistä, sekä aiheuttaa yhteiskunnalle ja yksilölle taloudellisia tappioita.

514

Tasapuolinen demokratia

516

[Kaikille vaaleissa ehdokkaita asettaville ryhmille on annettava rahallista tukea vaalijulisteiden hankkimiseen sekä yleiseen vaalikampanjointiin.]

518

520 Puoluetukea maksetaan nykyään tietty määrä kutakin kansanedustajapaikkaa kohti. Piraattipuolue haluaa muuttaa puoluetuen sellaiseksi, että kukin puolue saisi vuosittain tukea 5 euroa kutakin puolueen edellisissä eduskuntavaaleissa saamaa ääntä kohti. Tämä suunnitteen puolittaisi tuen kokonaissumman nykyisestä tasosta. Puoluetukea on maksettava myös eduskunnan ulkopuolisille puolueille, toisin kuin nykyään. Tällöin yksikään ääni ei menisi hukkaan vaan parantaisi vähintään puolueen taloudellista asemaa.

526

Lisäksi kaikille vaaleissa ehdokkaita asettaville ryhmille on annettava enemmän tilaisuuksia olla tasavertaisesti esillä Yleisradion ohjelmissa. Uusien puolueiden menestymismahdollisuuksia ei saa rajoittaa jättämällä ne vaaliaikaan huomiotta eikä keinotekoisien vaalikynnysten luomisella ja ylläpitämisellä.

530

532 **Osallistuva demokratia**

534 [Nyky-yhteiskunta on tekniikaltaan monimutkaisempi kuin demokraattisen yhteiskuntamallin alkutaipaleella. Lisäksi yhteiskunnan ja maailman tilanne muuttuu hyvin nopeasti, eikä ehdokasvalintoja tehdessä ole kaikkia ehdokkaiden kantoja tiedossa.]

536

538 Kansalaisilla tulee olla mahdollisuus saada riittävästi tietoa edustajiensa tekemistä poliittisista päätöksistä ja syistä jotka ovat johtaneet ratkaisuun. Parantuneen tiedonsaannin mahdollistamana myös maamme demokraattista järjestelmää on kehitettävä enemmän vuorovaikutusta suosivaksi, osallistuvaksi demokratiaksi. Kansalaisilla tulee olla paremmat mahdollisuudet vaatia lisää tietoa käsiteltävistä asioista ja päätöksistä, sekä vaikuttaa itse päätöksentekoon, [esimerkiksi] kansalaisaloitteiden ja kansanäänestysten muodoissa.

544

Kansalaisaloitteelta edellytetty allekirjoitusten määrä, 50 000 eli noin 1,2 % äänioikeutetuista, on suhteellisesti korkeampi kuin eräissä muissa maissa, joissa aloitekäytännöt ovat osoittautuneet toimiviksi. Piraattipuolue pitää vaadittavaa allekirjoitusten vähimmäismäärää liian suurena. Sopivampi määrä olisi 20 000 eli noin 0,5 % äänioikeutetuista. Konkreettista lakimuutosta esittävät kansalaisaloitteet on aina vietävä eduskunnan täysistuntoon äänestykseen.

550

Piraattipuolue esittää käyttöön otettavaksi kansalaiskysymystä. Kansalaiskysymys olisi samanlainen kuin kansanedustajan tekemä kirjallinen kysymys, josta säädetään perustuslain 45 §:ssä. Kysymys koskisi tietyn ministerin toimialaa. Kysymyksen voisi tehdä 2 000 äänioikeutettua Suomen kansalaista ja asianomaisen ministerin olisi vastattava siihen kuten kansanedustajan kirjalliseen kysymykseen. Tällainen kysymysmenettely loisi uudenlaista vuorovaikutteisuutta hallituksen ja kansalaisten välille. Se olisi kansalaisille hyödyllinen tapa saada tietoa hallituksen näkemyksistä ajankohtaisten asioiden suhteen.

558

Kansalaisaloitetta on myös porrastettava. Vaikka aloite ei olisikaan saavuttanut täyttä kannattajamäärää, se etenisi kuitenkin jollakin tavalla. Jos kannattajia olisi vähintään

560

kansalaiskysymykseen vaadittava määrä, mutta vähemmän kuin kansalaisaloitteeseen vaadittava
562 määrä, aloite käsiteltäisiin kansalaiskysymyksenä. Lisäksi on otettava käyttöön kansanäänestysaloitteet.

564 **[Demokratia ja Euroopan unioni]**

566 **[Demokratian ja kansalaisoikeuksien rappeutumiseen Euroopan Unionissa on puututtava. EU:n**
jäsenenä Suomella on oikeus ja velvollisuus vaatia unionia hallittavan demokraattisesti ja siten, että
568 yksityisyyttä, viestintäsalaisuutta ja sananvapautta kunnioitetaan unionissa täysimääräisesti. Se, mitä
teemme tai jätämme tekemättä osana suurta talousmahtia, ei kosketa ainoastaan suomalaisia, vaan
570 heijastuu välittömästi ihmisten hyvinvointiin ja oikeusturvaan kaikkialla maailmassa. Piraattipuolue
pyrkii osallistumaan EU:n päätöksentekoon niin kauan kuin Suomi on unionin jäsen. Piraattipuolue ei
572 ota kantaa jäsenyyteen.]

574 **3. Ohjelmistohankkeet**

576 **Avoimuus ohjelmistohankkeissa**

578 Piraattipuolue haluaa kannustaa avoimien ja vapaiden ohjelmistojen käyttöönottoon paitsi julkisella
sektorilla, myös yrityksissä ja kotitalouksissa. Merkittävimpinä syinä ovat avoimien ohjelmistojen
580 taloudellisuus, joustavuus järjestelmien jatkokehityksessä ja tietoturvan parempi auditointi.

582 **Avoimet rajapinnat**

584 Julkishallinnon tulee käyttää omissa palveluissaan ja viestinnässään ainoastaan avoimiin standardeihin
perustuvia rajapintoja ja tiedostomuotoja. Tämä ei estä suljettujen ohjelmistojen käyttöä, mutta
586 mahdollistaa yhteistoiminnan muiden ohjelmistojen kanssa. Lisäksi se mahdollistaa pitkäaikaisen tuen
myös alkuperäisen ohjelmistotoimittajan lopettaessa tuotteen tukemisen.

588 **Mittatilaustyönä tehtävät ohjelmistohankkeet**

590 Avoin ohjelmistokehitys tarkoittaa hankkeiden valmistelua ja toteutusta siten, että kuka tahansa voi
seurata kehitystä ja periaatteessa myös osallistua siihen heti alusta alkaen. Malli eroaa radikaalisti
592 julkishallinnon nykyisten ohjelmistotoimittajien suosimasta mallista, jossa edes tilaajalla ei ole pääsyä
kehitysprosessiin ja toimittaja pystyy estämään kilpailijoidensa osallistumisen liike- ja
594 ammattisalaisuuksiin vetoamalla. Tällöin järjestelmään ei voida tilata muutoksia tai jatkokehitystä
596 muualta kuin alkuperäiseltä toimittajalta.

598 Piraattipuolue pitää ehdottoman tärkeänä paitsi julkisrahoitteisten ohjelmakoodien avoimuutta, myös
itse kehitysprosessin täydellistä läpinäkyvyyttä. Vain näin voidaan taata vapaa kilpailu ja järjestelmien
600 laadukas toteutus. Ohjelmakoodien avoimuus mahdollistaa myös järjestelmien uudelleenkäytön sekä
muissa julkisen sektorin projekteissa että yksityisellä sektorilla. Tällöin veronmaksajat eivät joudu
602 maksamaan samasta työstä useaan kertaan.

604 **4. Tieto ja tutkimus**

606 **Kansalaisten maksama tieto vapaaksi**

608 Verovaroilla luotujen teosten ja tieteellisen tutkimustiedon tulee olla kaikkien vapaasti käytettävissä.
Internet on avannut entistä laajemmat mahdollisuudet olemassaolevan tiedon käyttöön. Varsinkin
610 verovaroilla tuotettu tieto on jo kertaalleen kansalaisten maksamaa ja siten kuuluu luonnollisesti
kaikkien hyödynnettäväksi. Viranomaisten tuottaman tiedon ja julkisrahoitteisten tutkimustulosten

612 ympärille voisi syntyä nykyistä huomattavasti kukoistavampaa liiketoimintaa, mikäli tiedon käyttöä vapautettaisiin.

614 **Avoin tieto ja tutkimus**

616 Tekijänoikeuksien ja patenttien aiheuttamat rajoitukset haittaavat tieteellisen kirjallisuuden ja
618 tutkimustulosten hyödyntämistä. Yhteiskunta ei kehity tietoa pantaamalla. Jo olemassaolevaa tietoa on
voitava käyttää uusien tutkimusten apuna tutkimusten tehostamiseksi ja turhien resurssien
620 haaskauksen estämiseksi. Tuotetun tiedon pitää olla sellaisessa muodossa, että se on tulevaisuudessakin
käytettävissä. Tämä onnistuu parhaiten avoimia ohjelmistoja ja rajapintoja käyttämällä.

622 **Tutkimuksen vapaus ja riippumattomuus**

624 Julkisten tahojen harjoittaman tieteellisen tutkimuksen on oltava vapaata ja riippumatonta. Valtio ja
626 yksityiset rahoittajat eivät saa käyttää rahoitusta epäasiallisena painostuskeinona tutkimusohjelmien,
-suuntauksien ja -kohteiden valinnassa tai tulosten julkaisemisessa. Julkinen tutkimusrahoitus pitää
628 aina myöntää vertaisarvioidun ja avoimen kilpailutuksen perusteella. Muunlaista julkista
tutkimusrahoitusta ei tule myöntää.

630 Yliopisto-opiskelun tulisi suurelta osin olla tieteen tekemisen harjoittelua, siis todellista uusien
632 ongelmien ratkaisua valmiiden ratkaisumenetelmien opiskelun sijaan.

634 **5. Opetus tietoyhteiskunnassa**

636 **Yleisperiaatteet opetuksessa**

638 Opetussuunnitelmia ja opetusmenetelmiä tulee jatkuvasti arvioida ja ajanmukaistaa. Tämä ei tarkoita
ainoastaan teknologisia muutoksia ja verkkomateriaalien hyödyntämistä, vaan myös nykyistä enemmän
640 oman ajattelun ja tiedonhaun painottamista, jolloin asioiden ulkoopettelu vähenee. Samalla painopiste
siirtyy kokeisiin päättämistä syvällisempään ymmärtämiseen.

642 Kaiken julkisella rahoituksella tuotetun oppimateriaalin tulee olla vapaasti käytettävissä ja
644 jatkokehittävissä ilman tekijänoikeudellisia rajoituksia. Opettajavetoisen opetuksen tukena ja
oppikirjan tilalla voi usein olla valmis verkkomateriaali, jonka avulla oppilas voi itse opiskella ja
646 kokeilla taitojaan.

648 Jos oppilaat eivät viihdy koulussa, vika on koulussa eikä oppilaissa. Opetusta häiritsevä oppilas on
poistettava, koska opetuksen häiritseminen loukkaa toisten oikeutta saada opetusta. Tämä on
650 mahdollista nykyisen lainsäädännön puitteissa, eikä kurinpitokeinoja tarvitse kiristää.

652 Oppisisällöt eivät saa olla ristiriidassa tieteellisen tutkimustiedon kanssa. Uskonnollisia kouluja, joissa
opetetaan tieteen kanssa ristiriitaista tietoa, ei tule hyväksyä oppivelvollisuuden suorittamiseen
654 kelpaaviksi kouluiksi.

656 Opiskelun oppimateriaaleineen tulee olla maksutonta kaikilla oppiasteilla. Tästä syystä opetuksen
tukena tulee suosia ensisijaisesti avointa sisältöä.

658 **Muutokset oppisisältöihin**

660 Kouluissa opetellaan taitoja, joiksi perinteisesti on mielletty esimerkiksi kielitaito ja taitoaineet. Myös
662 ajattelu pitäisi nähdä taitona, jota on syytä opettaa ja kehittää. Lapset pohtivat usein filosofisluonteisia

664 kysymyksiä, ja tätä luovaa ajattelua tulisi koulussa ruokkia. Filosofia eli ajattelutaito on otettava kouluihin oppiaineeksi alaluokilta lähtien.

666 Ihminen, joka osaa tunnistaa virheitä ja vääristymiä omassaan ja muiden ajattelussa, ei joudu yhtä helposti erilaisten huijareiden ja helppoja ratkaisuja vaikeisiin ongelmiin tarjoavien epärehellisten
668 ideologioiden vietäväksi kuin muut. Ajattelutaidot auttavat erottamaan asiallisen tiedon epäasiallisesta. Nämä taidot ovat nyky-yhteiskunnassa erittäin tärkeitä.

670 Nyky-yhteiskunnassa on paljon valinnanmahdollisuuksia, joten myös itsetuntemus on tärkeää. Jokaisen
672 on hyvä tuntea psykologiset tosiasiat omasta ja muiden ajattelusta ja sosiaalisesta toiminnasta. Koulun tarvitaan lisää psykologista kasvatusta. Sitä tulisi harjoittaa terveystiedon oppiaineessa, joka
674 tulisi aloittaa jo alaluokilla.

676 Valinnanmahdollisuuksia on korostettava myös kielten opetuksessa. Ruotsin kielen pakollisuutta ei ole mielekästä ylläpitää. Toisen kotimaisen kielen opiskelun tulee olla kaikilla oppiasteilla vapaaehtoista.
678 Vieraiden kielten opettelu on hyödyllistä aloittaa mahdollisimman aikaisin.

680 Uskonto erillisenä oppiaineena ei kuulu nykyaikaiseen opetukseen, vaan kaikkien merkittävien uskontojen kulttuuritaustaa tulee opettaa muiden oppiaineiden tunneilla. Opetuksen tulee olla yhteistä
682 opiskelijan uskontokunnasta riippumatta.

684 Oppilaille tulee tarjota mahdollisuus suorittaa myös peruskoulun oppimäärä nopeutetussa tahdissa. Koulun ulkopuolella tapahtuvan oppimisen tunnistamista ja hyödyntämistä koulun tarjoaman
686 opetuksen tukena tulee jatkossakin kehittää määrätietoisesti.

688 Katsomus- ja yhteiskunnallisten aineiden osalta Piraattipuolue esittää, että:

- 690 • Uskonto/elämäkatsomustieto poistetaan kouluaineiden joukosta.
- 692 • Kouluihin tuodaan uutena aineena filosofia alaluokilta lähtien.
- 694 • Osa uskonnon/elämäkatsomustiedon sisällöistä siirretään filosofiaan ja historiaan.
- 696 • Historiasta muodostetaan uusi aine "historia ja kulttuurit", jossa painotetaan historian lisäksi erilaisten nykykulttuurien tuntemusta. Uskonnon tuntimäärä jaetaan filosofiansekä historian ja
698 kulttuurien kesken.

700 Vieraiden kielten osalta Piraattipuolue esittää, että:

- 702 • Toisen kotimaisen kielen pakollisuus poistetaan.
- 704 • Peruskoulussa opiskeltaisiin jatkossakin äidinkielen lisäksi vähintään kahta muuta kieltä.
- 706 • Ensimmäinen pakollinen vieras kieli alkaisi 2. luokalla.
- 708 • Toisen vieraan kielen voisi vapaaehtoisesti aloittaa 4. luokalla. Jos ei aloittanut toista kieltä 4. luokalla, se olisi aloitettava 6. luokalla.
- 710 • Jos äidinkieli on muu kuin suomi tai ruotsi, opiskelee oppilas mahdollisuuksien mukaan myös
712 äidinkieltään ensimmäiseltä luokalta lähtien. Tällainen oppilas olisi vapautettu toisen vieraan kielen opiskelusta.

714 Lisäksi Piraattipuolue esittää, että:

- 716 • Taito- ja taideaineita ei tule lisätä, koska monet oppilaat harrastavat liikuntaa, musiikkia ja taidetta jo vapaa-aikanaan. Lisäksi niitä otetaan paljon valinnaisaineiksi yläkoulussa.
- 718 • Terveystieto aloitetaan jo alaluokilta ja sen tuntimäärää lisätään. Terveystietoon sisällytetään psykologiaa ja sosiaalista kanssakäymistä koskevaa opetusta ja kasvatusta.
- 720 • Äidinkielestä, matematiikasta ja taitoaineista voidaan ottaa yhteensä muutama vuosiviikkotunti edellä kuvattujen muutosten toteuttamiseen.

724

6. Kesäajan poistaminen

726

Kesäaikaan ja siitä pois siirtyminen aiheuttaa lukuisten teknisten ongelmien ja siirroista johtuvien sekaannusten lisäksi vaikeuksia myös unirytmien sovittamisessa. Koko järjestely on kyseenalainen ja sen sijaan tulisi pyrkiä esimerkiksi työaikojen joustavuuden kasvattamiseen. Piraattipuolue haluaa poistaa kesäaikajärjestelmän käytöstä EU-tasolla, jossa nykyinen Suomen käyttämä järjestelmä on määritetty.

732

734

736

738

740

742

744

746

748

750

752

754

756

758

760

762

764

Talous-, kunta- ja perusturvaohjelma (esitys)

766

Sisällys:

768

1. Taloudellinen vakaus ja kasvu
2. Perustulo
3. Parempi palvelurakennemuutos
4. Palveluiden toteuttaminen
5. Kuntien talouden parantaminen
6. Työllisyyden parantaminen

776

1. Taloudellinen vakaus ja kasvu

778

Piraattipuolue toimii perinteisen talouspoliittisen jaottelun ulkopuolella, eikä suoraan ota kantaa valtiontalouden kokoon tai vastaaviin kysymyksiin. Oikeudenmukaisen talouspolitiikan perusteena on koko yhteiskunnan etu ilman eri ryhmien vastakkainasettelua.

780

782

Valtio ei voi paria vuotta pitempään jatkaa nykyistä velkaantumista. Valtiontaloudessa on pyrittävä noudattamaan euroalueen alkuperäistä vakaus- ja kasvusopimusta, joka edellyttää julkisen velan olevan enintään 60 %:a ja julkisen talouden alijäämän enintään 3 %:a bruttokansantuotteesta. Mikäli kaikki euromaat olisivat noudattaneet tätä alkuperäistä vakaussopimusta, olisi nykyisen kaltaiselta kriisiltä todennäköisesti vältytty.

784

786

788

Suorista yritystuista, mukaan lukien kansalliset maataloustuet, on pääosin luovuttava. Yritystuet aiheuttavat tehottomuutta, ovat kuluttajien kannalta vahingollisia ja altistavat korruptiolle.

790

Maataloustuet ovat täysin liioiteltuja verrattuna alan painoarvoon nykyaikaisessa taloudessa. Poistamalla suurin osa yritystuista ja kansallisista maataloustuista saavutettaisiin ainakin miljardin säästöt.

792

794

Verotuksen yksinkertaistaminen on tarpeen, sillä järjestelmää on kokonaisuudessaan liki mahdoton ymmärtää ja sen vuoksi kansalaisen oikeusturva verotusasioissa on heikko. Nykyinen

796

verotusjärjestelmä vaatii usein ulkopuolisen verotusasioihin erikoistuneen apua, jotta kaikki asiaankuuluvat verovähennykset saadaan hyödynnettyä. Verosuunnittelun tarvetta on siis vähennettävä.

798

Yritysten verotusta on yksinkertaistettava poistamalla erilaisia verovähennyksiä. Tästä yrityksille koitua verojen kohoaminen on korvattava veroprosentteja vastaavasti alentamalla. Yritysverotuksessa on siirryttävä niin kutsuttuun Viron malliin, joka kannustaa investoimaan. Viron mallissa yrityksiä verotetaan vain ulos jakamastaan voitosta, ei yritykseen jätetystä.

800

802

804

Myös yksityishenkilöiden verotuksesta on pyrittävä poistamaan verovähennyksiä. Lisäksi Henkilökohtainen konkurssi on tehtävä mahdolliseksi.

806

2. Perustulo

808

Sosiaaliturvan tulee pääosin perustua kaikkien kansalaisten vastikkeettomaan perustuloon, joka mahdollistaa kohtuullisen elintason ja kannustaa hankkimaan ylimääräisiä tuloja. Perustulo ei vaadi merkittävästi ylimääräistä julkista rahoitusta, sillä tuki korvaa suuren osan nykyisistä tuista.

812

Perustulo helpottaa erityisesti epäsäännöllisten tulojen saajia kuten pienyrittäjiä, opiskelijoita ja pätkätyöläisiä, sillä tulojen saanti ei leikkaisi perusturvaa tai edellyttäisi tukien uudelleen anomisia, kuten nykyisessä järjestelmässä, vaan kaikki palkkatulo kasvattaisi käteen jäävää summaa.

814

816 Sosiaaliturvan asiakkaiden tilitietojen järjestelmällistä tutkimista ei voida hyväksyä, sillä se loukkaa
818 räikeästi yksityisyydensuojaa. Perustulon käyttöönotto vähentää tarpeetonta byrokratiaa ja yksityisasioiden ruotimista.

820 Piraattipuolue kannattaa perustulojärjestelmän käyttöönottoa usean vuoden kestävässä siirtymäaikana,
822 jossa vähitellen siirretään osia opintotuesta, toimeentulotuista, työttömien peruspäivärahoista ja kansaneläkkeiden pohjaosista perustulon piiriin. Perustulon rahamäärä tulee määräytymään sen mukaan, millainen taso osoittautuu riittäväksi sitä nostavien toimeentulolle ja parhaiten edistää
824 työmarkkinoiden toimivuutta.

826 Lähtökohtana tulee olla nykyinen perustoimeentuloturvan taso. Lapsilisät tulee säilyttää erillisinä. Perustulo ei vaikuttaisi ansiosidonnaiseen työttömyysturvaan. Asumistukien mahdollinen
828 sisällyttäminen perustuloon tulee selvittää erikseen sen jälkeen kun edellä kuvattuun perustulojärjestelmään on ensin siirrytty.

830 **3. Parempi palvelurakennemuutos**

832 Ei ole yhtä oikeankokoista kuntaa, eikä yhtä oikeaa kuntamallia. Suomessa on kaiken kokoisia kuntia,
834 jotka hoitavat asiat hyvin ja kestävästi. Sosiaali-, terveys- tai muidenkaan palveluiden järjestämistä ei pidä ylhäältä päin pakottaa yhteen muottiin. Kunnille on sallittava liikkumavaraa kokeilla erilaisia
836 käytäntöjä, jolloin parhaimmat käytännöt leviävät muihin kuntiin. Tämä merkitsisi, ettei palvelutaso olisi kaikkialla täysin yhdenmukainen, mutta toisaalta palvelutason parantaminen olisi aina mahdollista
838 omaksumalla toisilta kunnilta hyviksi osoittautuneita käytäntöjä.

840 Meneillään olevaa palvelurakennemuutosta ei pidä toteuttaa hallituksen esittämän mallin mukaisesti, sillä esityksessä on lukuisia ongelmia. Niin kutsutussa vastuukuntamallissa vastuukunta saisi
842 käytännössä kaiken vallan päättää myös naapurikuntiensa sosiaali- ja terveydenhuollosta. Kuntien pakottaminen tällaiseen malliin loukkaisi perustuslaissa turvattua kuntien itsehallintoa.

844 Meneillään oleva palvelurakennemuutos johtaisi toteutuessaan niin ikään sekavien ja epädemokraattisten kuntayhtymien painoarvon kasvamiseen entisestään. Meneillään olevan
846 uudistuksen sijaan tulisi siirtyä maakuntahallintoon, johon kunnat voisivat liittyä vapaaehtoiselta pohjalta. Maakuntahallintoon kuuluisi suorilla vaaleilla kunnallisvaalien yhteydessä valittu
848 maakuntavaltuusto Kainuun hallintokokeilun esimerkin mukaisesti. Kunta voisi myös jättäytyä
850 maakuntahallinnon ulkopuolelle ja huolehtia palveluistaan itsenäisesti.

852 On estettävä tilanteet, joissa suurin osa kunnan budjettivallasta on tosiasiaa kuntayhtymien valtuustoilla, joita ei valita suoralla vaalilla. Myös kuntayhtymiä tulee voida muodostaa jatkossakin,
854 mutta taloudelliselta painoarvoltaan suurille kuntayhtymille tulisi valita valtuusto suoralla kansanvaalilla kunnallisvaalien yhteydessä.

856 Ei ole yhtä oikeaa tapaa tuottaa palveluja. Kilpailuttaminen, yksityistäminen, palvelusetelit ja
858 kokonaan julkisesti tuotettu palvelu ovat kaikki varteenotettavia vaihtoehtoja. Tiedon ja kokemusten jakaminen ja monimuotoisuuden salliminen, "hallittu kaos", on nykyaikaiseen yhteiskuntaan sopiva
860 toimintatapa.

862 **4. Kuntien talouden parantaminen**

864 Jatkuva kriisikuntien tukeminen taloudellisesti paremmin voivien kuntien varoilla aiheuttaa moraalikatoa vastaavasti kuin eurooppalaisten kriisipankkien tukeminen asiansa hyvin hoitavien
866 maiden veronmaksajien varoilla. Kunnat ovat päässeet velkaantumaan, koska ne ovat luottaneet siihen,

että valtio pelastaa ne tarvittaessa. Kuntien velka onkin noussut viime vuosina suhteellisesti nopeammin
868 kuin valtion velka, vaikka kuntien osuus julkisen sektorin kokonaisvelasta on edelleen kohtalaisen pieni.

870 Valtion on asetettava kunnille velkaantumiskatto sekä katto sille kuinka suuren osuuden kunnan tuloista
valtionosuudet voivat enimmillään muodostaa. Mikäli katot tulevat vastaan, ainoa kunnalle jäävä
872 mahdollisuus olisi kunnallisverojen korottaminen. Mikäli jonkin kunnan asukkaat ovat valmiita
maksamaan esimerkiksi 30 %:n kunnallisveroa pitääkseen kuntansa itsenäisenä ja palvelutason
874 korkeana, tämä pitää sallia.

876 Jatkuvasti rahoitusongelmissa olevia kuntia ei kuitenkaan pitäisi jatkuvasti rahoittaa toisille kunnille
kuuluvilla rahoilla, kuten nyt tehdään. Kunnille asetettava velkaantumis- ja valtionosuuskatto hillitsisi
878 myös valtion mahdollisuuksia asettaa kunnille yhä uusia velvoitteita miettimättä miten ne rahoitetaan.

880 **5. Työllisyyden parantaminen**

882 Valtio ei voi säädellä, miten ihmisten tulee elämänsä elää. Ihmiset pysyvät työelämässä, jos ovat terveitä
ja kokevat työnsä mielekkääksi, eivät valtion eläkeikäpäätöksillä. Sosiaaliturvajärjestelmän radikaali
884 yksinkertaistaminen perustuloon siirtymällä tekisi kaikesta työnteosta kannattavaa. Mikä tahansa työ
olisi lisätuloa, eikä johtaisi ongelmiin tukibyrokraatian kanssa. Myös työsopimusjärjestelyistä on tehtävä
886 joustavampia. Yleisistä työsopimusehdoista tulee voida poiketa, mikäli työntekijät niin haluavat.

888 Eläkeiän kohoaminen merkitsee käytännössä nuorten työllistymisen vaikeutumista. Nuorten parempi
työllistyminen – sekä työn määrän kasvu, että työsuhteiden laadun paraneminen – ehkäisee
890 syrjäytymistä. Ikääntyneiden pitämisellä töissä aiempaa pidempään ei ole vastaavaa vaikutusta. On
tärkeämpää ehkäistä nuoren ajautuminen kymmenien vuosien syrjäytymisputkeen kuin pitää
892 kuusikymppinen töissä pari vuotta pidempään. Tästä syystä nuorten parempi työllistäminen tulee
asettaa ensisijaiseksi tavoitteeksi eläköitymisiään kohottamiseen nähden.

894 Opiskelijat ovat jo hyvin mukana työelämässä. Tarkkaan aikataulutetut ja yhdenmukaistetut
896 putkitutkinnot eivät ole tie menestykseen nykyaikaisessa taloudessa. Monimuotoisuus ja erilaisten
mallien kokeileminen tulee sallia korkeakoulumaailmassa samoin kuin muillakin yhteiskunnan osa-
898 alueilla. Opintotuen tulorajat pitää poistaa jo ennen perustuloon siirtymistä, jolloin opiskelijoiden on
aina kannattavaa tehdä lisää töitä menettämättä opintotukea. Opintojen tulee olla jatkossakin
900 maksuttomia. Opetuksen maksullisuus pakottaisi käymään yhä enemmän töissä opiskelujen ohella,
jolloin opiskelutahti hidastuisi. Piraattipuolue uskoo kannustamiseen enemmän kuin pakottamiseen ja
902 rankaisemiseen.

904

906

908

910

912

914

916

918

Eurooppa-ohjelma (esitys)

920 **Sisällys:**

922 1. Kansallisvaltioiden ja EU:n suhde

2. Unioni ja talous

924 3. Unionin instituutiot

4. Unioni ja kansalaisyhteiskunta

926

1. Kansallisvaltioiden ja EU:n suhde

928

EU on yksi päätöksentekotasoa muiden joukossa

930

Millään hallinnon tasolla ei ole lähtökohtaista yksinoikeutta päätöksentekoon. Lähtökohtaisesti päätösvalta on yksilöllillä. Päätösvalta, joka ei ole yksilöllillä, tulee olla sillä taholla, joka pystyy kyseessä olevassa asiassa parhaiten huolehtimaan yksilönvapauksien ja perusoikeuksien turvaamisesta.

934 Piraattipuolue katsoo, että Euroopan unioni on kunnallis- ja aluehallinnon sekä kansallisvaltioiden ohella yksi tällainen taho, jolla voi olla päätösvaltaa eri asioissa.

936

EU vastapainona suurvalloille ja ylikansallisille yrityksille

938

EU:ta tarvitaan esimerkiksi vastapainoksi Yhdysvalloille, Kiinalle ja taloudelliselta mahdollisuudeltaan monia valtioita suuremmille suuryrityksille ja niiden yhteenliittymille. EU:n tulee esimerkiksi huolehtia siitä, että EU:n alueella toimivat yritykset noudattavat tietosuojaa, yksityisyyttä, sananvapautta, työntekijöiden oikeuksia ja muita perusoikeuksia siten kuin EU-maat ovat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa niihin sitoutuneet. EU:n tulee myös ehkäistä ja ratkaista kansallisvaltioiden rajat ylittäviä terveys- ja ympäristöongelmia. EU:n tulee lisäksi huolehtia nykyistä tiukemmin siitä, että sen jäsenvaltioissa ei tapahdu ihmisoikeusrikkomuksia eikä demokraattisten periaatteiden loukkauksia.

946

EU:n valtaoikeuksia tulkittava suppeasti

948

Piraattipuolue pitää lähtökohtaisesti hyvänä tavoitteena, että EU:ssa vallitsee ihmisten, tavaroiden, palveluiden ja pääomien vapaa liikkuvuus. Tämä merkitsee sitä, että näitä vapauksia koskevista kaikkia jäsenvaltioita koskevista asioista tulee voida tehdä päätöksiä EU-tasolla. Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että EU:lla olisi oikeus puuttua kaikkiin asioihin, jotka välillisesti liittyvät vaikkapa kaupankäyntiin. EU:n toimivaltuuksia on tulkittava suppeasti siten, että kaikkien valtaoikeuksien, joita ei ole yksiselitteisesti määritelty EU:lle, tulee jäädä kansallisvaltioille tai paikallistasolle.

956

Vapaus kokeilla erilaisia käytäntöjä

958 Jäsenvaltioilla pitää olla mahdollisuus kokeilla erilaisia käytäntöjä siten, että parhaimmat käytännöt voisivat levitä vapaaehtoisesti maasta toiseen. EU:n tulee säätää vähimmäistasot yksilönvapauksien, perusoikeuksien, terveyden, turvallisuuden ja ympäristön suojelemiseksi. Jäsenvaltioille pitää kuitenkin jättää merkittävää kansallista liikkumavaraa, joka mahdollistaa erilaisten käytäntöjen kokeilemisen. EU:n tunnuslause "moninaisuudessaan yhtenäinen" tulee ottaa kirjaimellisesti - ja mahdollistaa moninaisuus käytännössä. Yhtenäistämisen sijaan EU:n pitää painottaa käytäntöjen yhteensovittamista ja vastavuoroista tunnustamista.

966

968

Yhteistyö turvallisuusasioissa

970

EU:n puitteissa tehtävän sotilaallisen, poliisien ja oikeudellisen yhteistyön tulee perustua itsenäisten kansallisten puolustus-, poliisi- ja oikeusviranomaisten yhteistoimintaan. EU:lle ei pidä luoda omaa, kansallisvaltioiden omista joukoista riippumatonta sotilaallista eikä poliisivoimaa, eikä rikosoikeudellista syyttäjä- ja tuomioistuinlaitosta. Unioniin ei saa muodostua vastaavaa turvallisuusviranomaisten ja alan teollisuuden yhteenliittymää kuin Yhdysvaltain liittovaltion ympärille on muodostunut. EU:n pitää lopettaa jäsenvaltioiden rangaistusasteikkojen ja rikosoikeudellisten pakkokeinojen yhtenäistäminen.

978

Voidaanko EU-yhteistyötä syventää?

980

Piraattipuolueen mielestä EU:n integraatiota voidaan syventää vasta kun on kehittynyt todellinen eurooppalainen kansalaisyhteiskunta, jossa eri kansalaisyhteiskunnan toimijat ovat organisoituneet EU:n laajuisesti yhtä hyvin kuin kansainvälisen liike-elämän edunvalvontaorganisaatiot. Eri EU-maita yhdistävän julkisen keskustelun on laajennuttava ja kehityttävä. Tämä edellyttää lisää avoimuutta sekä muutoksia EU:n instituutioihin (ks. jäljempänä tässä ohjelmassa Unionin instituutiot sekä Unioni ja kansalaisyhteiskunta).

988 2. Unioni ja talous

990 Taloudellinen vakaus

992 Jäsenmaiden yhteisvastuuta toistensa veloista ja kansantalouksien tasapainottamisesta ei pidä lisätä. Euroopan vakausmekanismille (EVM) ei tule myöntää enempää pääomia. Piraattipuolue kannattaa 994 lähtökohtaisesti euroalueen koossa pitämistä ja laajentamista. Jos eurokriisi kuitenkin pitkittyy, on euroalue purettava pienemmiksi alueellisiksi valuutoiksi. Valuutta-alueet muodostuisivat tällöin 996 taloudelliselta tilanteeltaan mahdollisimman yhtenäisistä maista. Mikäli euron koossa pysyminen näyttäisi edellyttävän EVM:n jatkuvaa lisäpääomittamista, on ennemmin purettava euroalue kuin 998 jatkettava kriisimaiden lainoitusta.

1000 Lähitulevaisuudessa pitää pyrkiä takaisin alkuperäiseen vakaus- ja kasvusopimukseen, joka edellyttää julkisen velan olevan enintään 60 %:a ja julkisen talouden alijäämän enintään 3 %:a 1002 bruttokansantuotteesta. Mikäli kaikki euromaat olisivat noudattaneet tätä alkuperäistä vakaussopimusta, olisi nykyisen kaltaiselta kriisiltä todennäköisesti vältytty. Sopimuksen 1004 noudattamista on valvottava aiempaa tiukemmin.

1006 EU:n tulee valvoa ylikansallisia pankkeja vastaavasti kuin muitakin ylikansallisia suuryrityksiä. EU:n pankkivalvontaelinten tulee kyetä puuttumaan pankin toimintaan sen ollessa rahoituskriisivaarassa. 1008 Pankkivalvontaelinten on toimittava avoimesti.

1010 EU:n budjetin painopisteet

1012 EU:n budjetti on tällä hetkellä verrattain pieni, ja muodostaa vain prosentin EU-maiden yhteenlasketusta bruttokansantuotteesta. Piraattipuolueen mielestä EU:n budjetin suuruusluokka on 1014 kohdallaan, mutta rakenne vääristynyt. Maataloustukien merkitystä EU:n budjetissa on edelleen vähennettävä, ja aluekehitystuet tulee keskittää nykyistä enemmän kaikkein vähiten kehittyneille 1016 alueille. EU:n budjetin painopistettä tulee siirtää tieteen ja teknologian rahoitukseen. EU voisi rajoittaa kansainvälisiä yhteistyöprojekteja ja perustaa kansallisvaltioista riippumattomia yliopistoja ja 1018 tutkimuslaitoksia. Tämä edistäisi riippumatonta tieteenharjoitusta.

1020 3. Unionin instituutiot**1022 Vaatimukset "parlamentaarista" komissiosta ongelmallisia**

1024 EU-komissiosta on vaadittu "parlamentaarista hallitusta". Tällöin komissaarit olisivat EU-parlamentissa enemmistön muodostavien puolueiden valitsemia "ministereitä", jotka noudattaisivat "hallitusohjelmaa".

1026 Tällöin kuitenkin EU-parlamentti muuttuisi jäsenmaiden omien parlamenttien tapaiseksi kumileimasimeksi, josta kaikki hallitusohjelmaan kirjatut toimenpiteet menisivät automaattisesti läpi.

1028 Hallitusneuvottelut tapahtuisivat suljettujen ovien takana ja niiden päätyttyä lainsäädäntöprosessiin olisi enää hyvin vaikea vaikuttaa merkittävästi – mikä onkin tällä hetkellä tilanne useimmissa

1030 jäsenmaissa.

1032 Esimerkiksi ACTA-sopimus kaatui EU-parlamentissa nimenomaan sen ansiosta, ettei komissiolla ole parlamenttiin nähden samanlaista valtaa kuin jäsenmaiden hallituksilla omiin parlamentteihinsa.

1034 Tämän vuoksi Piraattipuolue ei kannata komission muuttamista parlamentaariseksi hallitukseksi. Piraattipuolue tarjoaa tilalle "presidentiaalista" mallia, joka vertautuu Yhdysvaltain käytäntöihin (ks.

1036 seuraava kappale).

1038 Komissiolle presidentti suoralla kansanvaalilla

1040 Koska EU-komissio muodostetaan tällä hetkellä pitkälti jäsenmaiden hallitusten neuvottelujen tuloksena, komissiolla ei ole selkeää demokraattista mandaattia. Piraattipuolue esittää ratkaisuksi

1042 seuraavaa:

1044 • Komissiolle valitaan presidentti ja varapresidentti EU:n laajuisella suoralla kansanvaalilla viiden vuoden toimikaudeksi EU-parlamenttivaalien yhteydessä.

1046

1048 • Kukin EU-parlamentin poliittinen ryhmä voi asettaa oman ehdokkaansa presidentiksi ja varapresidentiksi. Lisäksi tietyllä määrällä usean eri jäsenmaan kansalaisia on oikeus asettaa ehdokas (vrt. nykyinen EU-kansalaisaloite, jossa tarvitaan vähintään seitsemästä jäsenmaasta yhteensä miljoona allekirjoitusta).

1050

1052 • Presidentti nimittää komissaarit, mutta EU-parlamentin on vahvistettava kunkin komissaarin nimitys (vrt. Yhdysvallat, jossa senaatti vahvistaa hallituksen jäsenet presidentin esityksestä).

1054

1056 • Komissiolla säilyy edelleen lakialoiteoikeus.

1058

1060 • Presidentti johtaa myös puhetta Eurooppa-neuvostossa eli pääministerien huippukokouksessa (nykyään erillinen tehtävä, jota hoitaa Herman van Rompuy).

1062

1064 • Varapresidentti toimii presidentin apuna komission ja Eurooppa-neuvoston johtamisessa sekä ulkopoliittisissa asioissa (vrt. nykyinen korkean ulkopoliittisen edustajan ja komission varapresidentin tehtävä, jota hoitaa Catherine Ashton).

1066

1068 • Komission kokoonpanossa voisi olla edelleen jäsenmaiden tasaiseen edustukseen liittyviä määräyksiä.

1070

1072 • Presidentinvaalissa tulisi varmistaa, että myös pienillä jäsenmailla on merkitystä. Tämä voitaisiin toteuttaa esimerkiksi painottamalla pienten jäsenmaiden äänestäjien ääniä muita enemmän.

Jos edellä kuvattu ehdotus toteutettaisiin, komissio saisi selkeän demokraattisen mandaatin ja presidentinvaali edistäisi eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan kehitystä. Jäsenvaltioiden hallitusten valta EU:ssa vähenisi ja kansalaisten valta kasvaisi. Euroopan parlamentti säilyttäisi komissiosta riippumattoman asemansa, ja voisi jatkossakin pysäyttää komissiosta tulevia ehdotuksia ilman "hallituskuria".

Lakialoiteoikeus myös EU-parlamentille

Myös EU-parlamentille on annettava lakialoiteoikeus. Tällä hetkellä lakialoiteoikeus on vain EU-komissiolla. Parlamentin tulisi voida määrätä komissio valmistelemaan lakiehdotuksen tietystä aiheesta. Mikäli komissio kieltäytyisi valmistelusta, parlamentin tulisi voida tehdä lakialoite siten, että parlamentti ja ministerineuvosto päättävät aloitteen hyväksymisestä yhdessä ilman komissiota.

4. Unioni ja kansalaisyhteiskunta

Ideoiden, ajatusten ja informaation vapaa liikkuvuus

EU:n nykyisten neljän vapaan liikkuvuuden (ihmiset, tavarat, palvelut, pääomat) lisäksi tarvitaan myös ideoiden, ajatusten ja informaation vapaata liikkuvuutta. Tavoite edellyttää eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan muodostumisen tukemista esimerkiksi avoimuutta lisäämällä ja parempia kansalaisyhteiskunnan tarpeisiin suunniteltuja verkkopalveluita kehittämällä. Lisäksi on taattava, etteivät tekijänoikeudet ja muu lainsäädäntö estä tai haittaa ideoiden ja ajatusten vaihtoa sekä informaation pääsyä. Myös edellä kuvatut muutokset EU:n instituutioihin edistäisivät eurooppalaisen kansalaisyhteiskunnan muodostumista. On luotava myös paremmat organisatoriset edellytykset euroopanlaajuisen kansalaisjärjestöjen muodostamiselle ja toiminnalle.

Vahvemmat kansalaisaloitteet

EU:ssa on tällä hetkellä kansalaisaloitekäytäntö, jossa yhteensä miljoona kansalaista vähintään seitsemästä eri jäsenmaasta voi tehdä aloitteen komissiolle. Komissio vastaa aloitteeseen, ja lisäksi siitä järjestetään parlamentissa kuuleminen.

Piraattipuolueen mielestä EU:n nykyinen aloitekäytäntö ei ole riittävän voimakas. Kansalaisaloitteen tulisi aina johtaa aloitetta koskevaan äänestykseen EU-parlamentin täysistunnossa. Lisäksi tulisi ottaa käyttöön kansalaiskysymys, jossa komission tulisi vastata kansalaisten esittämään kysymykseen kirjallisesti tietyn ajan kuluessa. Kansalaiskysymykseen vaadittavien allekirjoitusten määrän tulisi olla huomattavasti pienempi kuin kansalaisaloitteen kohdalla. Lisäksi EU:n lainsäädäntöön tulisi lisätä mahdollisuus yhtäaikaisesta EU:n laajuisesta kansanäänestyksestä.

Avoimuutta ministerien kokouksiin

Eurooppa-neuvoston (pääministerien kokous) ja ministerineuvoston (tietyn alan ministerien kokous) asiakirjojen tulee olla julkisesti saatavilla vähintään viikkoa ennen kokousta, jossa päätös asiasta on tarkoitus tehdä. Tällä estettäisiin hätäiset päätökset sekä demokratiaa rapauttava kiire ja salailu, joita talouskriisin aikana on esiintynyt Eurooppa- ja ministerineuvostojen toiminnassa. Kaikki Eurooppa-neuvoston ja ministerineuvoston kokoukset ja viralliset neuvottelut pitää käydä avoimin ovin.

Avoimuutta lobbaukseen

EU-päätöksiin vaikuttamaan pyrkivien lobbareiden toiminnan on oltava avoimempaa. Lobbajarekisteriin ilmoittautuminen on tehtävä pakolliseksi. Komission ja EU-parlamentin on

- 1122 julkistava tiedot komissaarien, komission virkamiesten ja EU-parlamentaarikkojen tapaamisista lobbareiden kanssa (vastaava käytäntö on jo ainakin Britanniassa). Lobbareille koituvia raportointi- ja
- 1124 muita velvoitteita voidaan porrastaa sen mukaan kuinka iso toimija on kyseessä.